

væltet flere brikker foran sig, også når det egentlig var sunde og bæredygtige forretninger.

Men hele den ideologi og mantraet om, at den private finanssektor skulle dereguleres og ville skabe evig vækst globalt, er faldet sammen. Det er jo egentlig skæbnens ironi, at de samme regeringer og politikere, der globalt er gået foran i kravet om deregulering og har hyldet spekulationens velsignelser, nu har været nødt til at nationalisere banker og regulere på en helt ny og radikal måde. Set i et mere langsigtet strukturelt perspektiv har den globale finanskrise vel af-dækket, at det, at man har bygget på en kapitalisering af fremtiden i projekter, som egentlig ikke er bæredygtige, men bygget på interne lånemuligheder, er faldet sammen. Den langsigtede løsning må jo være, at det her produktionssystem, som ikke har skabt bæredygtige projekter, men i stedet har udnyttet naturressourcer og brugt en energi, der ikke er bæredygtig, må afløses af helt nye systemer. Så vi står ved et historisk knudepunkt.

Det er jo udfordringer, som alle lande står over for. Det bør jo være den globale dagsorden, at man finder fælles løsninger. Det er selvfølgelig også en europæisk dagsorden, og efter min mening burde det også være en fælles nordisk dagsorden. De nordiske lande, som jo bygger på solidaritet og på, at demokratiet ikke blot er et vedhæng til pengemagten, men er et virkeligt folkestyre, bør gå foran for at finde fælles velfærdsordninger, måske fælles finansielle løsninger på de nye udfordringer, der kommer. De bør selvfølgelig gå foran i en helt ny produktionsform, der satses på miljø, energi og klima, for det bliver jo egentlig det, der kan skabe ny vækst i fremtiden.

Et af vore nordiske broderlande, Island, har været ekstremt hårdt ramt af den globale finanskrise. Der voksede bankerne jo hen over hovedet på staten, og med en svag stat og med en svag valuta blev Island vel det fremmeste eksempel på, hvor galt det kan gå. Jeg vil ikke stå og pege fingre ad islændingene, tværtimod mener jeg, at de jo egentlig har fulgt den opskrift, som blev udstukket af liberale økonomer og af liberale regeringer i verden, som sagde, at vi jo bare skulle ud på et marked og kappes om en – kan man sige – finansiering af projekter, som slet ikke havde hold i virkeligheden.

Specielt har vi i Færøerne bestemt ingen grund til at pege fingre ad andre, for vi har jo været igennem det før. For 16-17 år siden brød hele vores finansielle system sammen, og den

færøske regering blev ad omveje og også ad politiske – kan man sige – kringelkroge tvunget til at overtage hele det færøske pengesystem, begæde de færøske pengeinstitutter. Det er lidt skæbnens ironi, at for 3 år siden privatiserede vi tredjedele af en bank, som var offentligt ejet, og nu står vi så i en situation, hvor man måske skal ind igen med offentlige penge, måske endda danske penge, i en bank, som var offentligt ejet indtil for 3 år siden.

Med de her erfaringer har vi på Færøerne været igennem en rimelig god situation i forhold til den globale finanskrise, hvor pengeinstitutterne har en høj solvens, og vi har ikke været de største deltagere i det globale finanscirkus. Der har vi så bare været heldige og kan glæde os over det i dag. På den anden side viste vores erfaringer fra den sidste bankkrise jo, at de offentlige redningsordninger, der blev lavet, først og fremmest blev brugt til at betale af på – kan man sige – gæld hos bankerne, som på ingen måde var fremtidsorienterede. Det vil sige, at de blev brugt til at betale kreditorer, mens der ingen sanering var blandt almindelige husejere eller i det almindelige erhvervsliv i første omgang. Det håber jeg også at man har haft in mente, når man har behandlet den her såkaldte bankpakke II i Danmark, så pengene ikke blot går til at betale af på de dårlige projekter, men egentlig kan gå til at få et nyt grundlag for, at gode forretninger kan fortsætte og nye kan opstå.

KI. 13:23

Med disse erfaringer in mente har vi selvfølgelig fra færøsk side ønsket, at de færøske myndigheder blev direkte inddraget i de forhandlinger, der er foregået her i Folketinget blandt de danske partier og regeringen om en ny finansiell pakke.

Årsagen er ganske enkelt den, at det er et rent dansk område, og selv om vi har en meget selvstændig økonomi i Færøerne, så er hele det finansielle system dansk, og de ordninger, som nu behandles her i dag, kommer under alle omstændigheder også til at påvirke de færøske pengeinstitutter. Det er af uvisse årsager ikke lykkedes os at få direkte forhandlinger med den danske regering, men statsministeren lovede i går, at de forhandlinger nu skulle optages, og at man også kunne lave særlige ordninger for Færøerne og eventuelt Grønland.

Jeg håber, at disse ord står ved magt, og jeg vil benytte lejligheden til at spørge økonomi- og erhvervsministeren, hvordan man egentlig har tænkt sig at det her kunne foregå. Jeg har forstå-